

Dutina ústní má složitou anatomickou stavbu, proto nádory v této oblasti mohou být velmi rozmanité. Velká hmatová citlivost jazyka a jeho složitá funkce při řeči a žvýkání způsobuje, že často již nepatrné změny tvarů pociťuje nemocný rušivě a vyhledává lékařskou pomoc.

1. Nádory sliznice dutiny ústní - benigní nádory jsou vzácné, většinou jde o adenomy vycházející z malých slinných žláz, na patře, sliznici tváří a rtech se vyskytuje také dlaždicobuněčný papilom. Objevují se také hemangiomy a lymfangiomy na sliznici tváří, hřbetu jazyka vzácněji na spodině úst. Papilomy na kořeni jazyka představují zejména u starých lidí prekancerózu. Zhoubné nádory - karcinom rtů, dutiny ústní či jazyka vychází častěji z dlaždicového epitelu. Vzhledem k dobrému krevnímu i lymfatickému zásobení krajiny a velké pohyblivosti jazyka tyto nádory rychle metastazují. K rizikovým faktorům - karcinogenům patří mj. kouření a alkohol, ale i infekce lidským papillomavirem. Léčba se provádí kombinací chirurgické léčby, ozařování a cytostatické léčby.

2. Nádory vycházející z mezenchymových tkání se vzhledem ke stavbě dutiny ústní mohou vyskytnout téměř všechny - fibrom (tuhý, dobře ohraničený, stopkatý nebo přisedlý velikosti hrášku), fibrosarkom, osteom, osteosarkom, hemangiom, lymfangiom, rabdomyom, rabdomyosarkom.

3. Nádory slinných žláz postihují jak velké tak malé slinné žlázy, nejčastěji příušní žlázu. Vyskytují se zejména u dospělých. Projeví se jako tuhé, nebolestivé zvětšení žlázy, zasažení lícního nervu který příušní žlázou prochází, se projevuje obrnou lícního nervu, bolestí. Většina těchto nádorů je benigních, 80 % představuje pleiomorfní adenom. Z maligních nádorů je nejčastější mukoepidermoidní karcinom, dále se vyskytuje adenokarcinom, spinocelulární karcinom, maligně změněný pleiomorfní adenom či adenoidní cystický karcinom.